

Sam Shaw fotograf celebrit

V polovině 50. let exponoval Sam Shaw svou nejslavnější kompozici, rozevlátou Marilyn Monroe. Hereččina koketérie nad průduchem podzemky měla imponovat libidu celých generací dospívajících hochů. Ba nejen těch dospívajících...

text **Josef Moucha** / foto © **Sam Shaw** Inc. / www.shawfamilyarchives.com

←
Marilyn Monroe, New York City, 1954 (film Siaměný vdovec)

**MARILYN ZTĚLESŇUJE NAIVKU,
ROZPTYLUJÍCÍ SOUSEDA
PŘI KOREKTURÁCH KNIHY
ČLOVĚK A PODVĚDOMÍ**

Marilyn Monroe, Amangansett, New York, 1957

LeRoy Robert „Satchel“ Paige, New York City, 2. pol. 40. let

Šerif ve volební místnosti, Mississippi 1946

Marcel Duchamp, New York, 1942

Výstavou Fotograf hvězd: Sam Shaw (1912–1999) zpřístupňuje Galerie hlavního města Prahy v Domě fotografie mimo jiné širší kolekci snímků Marilyn. Nejznámější momentka vznikla při natáčení filmu uváděného u nás pod titulem Slaměný vdovec. Komédie režiséra Billyho Wildera je adaptací divadelní hry George Axelroda. Původní název Sedmiroční kopřivka (The Seven Year Itch) je rčením pro únavu z manželství. A Marilyn ztělesňuje naivku, rozptylující souseda při korekturách knihy Člověk a podvědomí.

V zajetí stříbrného plátna

Ikonický taneček nad výfukem větrací šachty vyšel údajně na obálkách tiskovin v New Yorku, Londýně, Paříži, Římě, Berlíně či Tokiu... Pomohl oběma aktérům a Sam Shaw se s Marilyn Monroe spřátelil. Proto směl pohnutý osud ženy mnoha snů sledovat poměrně zblízka. Zasvětil jí ostatně ne jeden knižní svazek. Tvrdil-li však, že Marilyn znázornil pravdivě, prozrazoval, nakolik se vzdálil výchozímu realismu fotožurnalisty, přistihujícího

současníky v jejich skutečných rolích.

Viz jeho cyklus Jak žije Amerika.

„Jen málokdy jsem aranžoval fotografické kompozice,“ prohlásil nicméně Shaw. „Jedinou výjimkou je série fotografií Marilyn Monroe se vzdouvající se sukni.“

Sam Shaw zahájil kariéru ve 40. letech coby karikaturista. Fotografování považoval za „dobrodružství nečekaného“ a zakládal si na inovativních postupech. „Hledám proto, abych našel,“ chlubil se autor knihy nadepsané suverénním sloganem Osobní hledisko.

Půvab začátků

Šest dekad profesní dráhy zařadilo Shawa k prominentům, jež portrétoval: k představitelům filmové branže, hudebníkům, skladatelům, spisovatelům, intelektuálům, vizuálním umělcům... Autorka monografie doprovázející putovní výstavu Lorie Karnathová projela s fotografem notný díl světa. Album dvou stovek reprodukcí tedy doplňují poznatky z první ruky. Stejně jako výstavu tvoří knihu hlavně snímky u nás nevídané. Přitom za oceánem

patří Shawův odkaz k základním pilířům všeobecného rozhledu. Vždyť rodák z Manhattanu, který si za všech okolností v New Yorku udržoval zázemí, spolupracoval s agenturou Magnum Photos a publikoval na stránkách důležitých amerických časopisů Collier's, Life a Look. Od 40. let cestoval napříč Spojenými státy, aby zachytil jazzové muzikanty v prostředí New Orleansu, venkovany obdělávající pronajaté pozemky Středozápadu, horníky z Virginie i boje za občanská práva v Missouri, popřípadě poslední den mladého muže z pohoří Great Smoky před odchodem do světové války. Od 60. let se vedle fotografování hollywoodských herců věnoval propagačním záběrům k filmům, na jejichž výrobě se finančně podílel. Dá se uzavřít, že od kreseb ze soudních síní se přes fotografování propracoval do výnosných služeb kinematografie. Zájmu o energii a dynamiku hemžení v ulicích velkoměst dával i nadále fotografický průchod, třeba při takové příležitosti, jakou byl mírový pochod proti válce ve Vietnamu. •

